

Klima og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

HOVEDKONTOR /
Postboks 8065, 4068 Stavanger
besøk / Vassbotnen 1, 4313 Sandnes

OSLO /
Postboks 5481 Majorstuen, 0305 Oslo
besøk / Middelthunsgate 27, 0368 Oslo

TROMSØ /
Postboks 448, 9008 Tromsø
besøk / Bankgata 9/11, 9008 Tromsø

TEL / +47 51 84 65 00
www.norskoljeoggass.no
Org. nr.: 956 685 818

30.11.2015

Norskehavet - innspill til oppdatert faggrunnlag av forvaltningsplanen

Norsk olje og gass viser til invitasjonen fra Klima- og miljødepartementet, formidlet til oss fra Miljødirektoratet i e-post den 29. september og den 19. oktober, hvor fristen ble forlenget til den 30. november.

Norsk olje og gass er generelt positiv til arbeidet med de helhetlige forvaltningsplanene og det faglige arbeidet som legges ned i denne sammenheng. En helhetlig forståelse av økosystemene og de mulige konsekvensene de tre viktige næringene fiskeri, skipstrafikk og petroleumsutvinning kan ha på disse, er vesentlig for å bevare en bærekraftig sameksistens mellom alle aktører på havet. Utfordringen er å se de ulike påvirkningsfaktorene i sammenheng, og på grunnlag av erfaring, kunnskap og forskningsdata ta stilling til hvilken betydning disse har for miljø og fortsatt næringsvirksomhet.

Norsk olje og gass vil i denne sammenheng vise til at formålet med de helhetlige forvaltningsplanene er å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å balansere næringsinteresser knyttet til fiskeri, sjøtransport og petroleumsvirksomhet innenfor rammene av en bærekraftig utvikling. Den endelige forvaltningsplanen skal veie fordeler, ulemper og behov for sameksistens opp mot mulige miljømessige konsekvenser, miljørisiko og behov for vern". Målsettingen bør være å gi best mulig verdiskaping fra alle de tre næringene som opererer i havområdet.

Oppdatering av det faglige grunnlaget legger vekt på å vise endringer av betydning siden det forrige faggrunnlaget ble lagt fram i 2008 og frem til i dag.

Generelle kommentarer

Dokumentet gir generelt en god oversikt over status for miljøtilstanden og aktivitetene i området. Sammenlignet med tidligere rapporter er fremstillingen av ulike påvirkningsfaktorer også blitt noe mer balansert, men det er fortsatt uventet mange upresise formuleringer som kan oppfattes feilaktige basert på tilgjengelige data. Under

de spesifikke kommentarene ønsker vi å påpeke en del eksempler på skjev fremstilling av mulig påvirkning fra petroleumsvirksomheten.

Spesifikke kommentarer

Sammendrag

Utvikling i aktivitetsbilde og påvirkning fra aktivitetene

Rapporten hevder (s. 10) at *«petroleumsvirksomhet generelt kan påvirke miljøet negativt gjennom driftsutslipp av tilsatte kjemikalier, olje eller andre naturlige komponenter, inkludert radioaktive stoffer til sjø».*

Miljødirektoratet meddelte allerede i 2006 at petroleumsvirksomheten har nådd nullutslippsmålet for tilsatte kjemikalier. Arbeidet med mulige virkninger av ukjente forbindelser i produsert vann har pågått i mange år gjennom PROOFNY i Forskningsrådets Havet og kysten-program og senest gjennom OSPARs Risk Based Approach, hvor industrien nå er i gang med økotoksikologisk testing av produsert vann fra samtlige felt på sokkelen. I tillegg er det gjennomført omfattende miljøovervåking og annen forskningsaktivitet for å vurdere mulige miljøeffekter av utslippene av blant annet tilsatte kjemikalier. Norsk olje og gass er ikke kjent med resultater som underbygger en fremstilling som sitert over.

I samme avsnitt på s. 10 står det: *«Videre andre påvirkninger som fysisk påvirkning av havbunnen og påvirkning på fisk og marine pattedyr ved seismiske undersøkelser».*

Fysisk påvirkning av havbunnen er knyttet til et svært begrenset område i offshoreinnretningens nærområde. Industrien gjennomfører omfattende forundersøkelser, detaljert planlegging av aktiviteten for å unngå mulige effekter og etterkantundersøkelser for å se på mulige faktiske effekter. Ingenting i dette materialet dokumenterer vesentlige effekter på bunnhabitatene.

Påvirkning på fisk og marine pattedyr ved seismiske undersøkelser er knyttet til mulige kortvarige og lokale skremmeeffekter og ikke til påvirkning av rekruttering eller påvirkning av bestander. Industrien har gjennomført et omfattende program koordinert av IOGP med formål å avdekke mulige effekter av seismiske undersøkelser på sjøpattedyr og fisk. Resultater blir fortløpende publisert i vitenskapelige tidsskrifter. Så langt er det ikke fremkommet resultater som underbygger påstandene sitert over.

Marin forsøpling

Rapporten konkluderer (s. 12) med at marin forsøpling i stor grad skyldes tilførsler fra sør via havstrømmer. I tillegg identifiseres andre kilder som ulovlige utslipp bl.a. fra offshore. Norsk olje og gass er ikke kjent med at det har vært avdekket ulovlige utslipp av avfall fra offshoreinstallasjonene på norsk sokkel. Industrien har et omfattende registreringssystem for alle avfallsstrømmer fra varer ut til plattformene, via forbruk og til deklarerert avfall til landmottak. Generelle påstander som dette burde vært underbygget med dokumentasjon. Hvis slik dokumentasjon ikke foreligger, bør de tas ut av fagrapporten.

Miljøkonsekvenser av menneskeskapt påvirkning

Under avsnittet miljøkonsekvenser av menneskeskapt påvirkning (s. 14) hevdes det at i 2008 var vurderingen at bunnsamfunnene i deler av sokkelområdet i Norskehavet ble utsatt for høy belastning som følge av aktiviteten i havområdet. Det nevnes at påvirkningen fra fiskeriene forventes å være redusert siden 2008 som følge av at flere områder er stengt for bunntråling og utvikling av mer skånsomme trålredskap. Videre hevdes det: «Det foregår forøvrig mer petroleumsvirksomhet i områder med koraller enn det som var kjent i 2008». Dette er utdypet noe mer på side 150.

Havforskningsinstituttet har tidligere uttalt at «de ikke har registrert skade på korallrev på norsk kontinentalsokkel, som følge av petroleumsvirksomheten». Dette kan underbygges gjennom de undersøkelsene og overvåkingen industrien gjennomfører før, under og etter aktiviteter i korallområder. Rapporten inneholder ingen henvisning eller beskrivelse av industriens omfattende kartlegging av bunnen før aktiviteter settes i gang i slike områder hvor det tilstrebes at innretninger, rørledninger, kaksutslipp etc. plasseres slik at de ikke kommer i konflikt med korallrev eller andre mulig sårbare bunnhabitater. Vi ser det som naturlig at et så omfattende arbeid som industrien legger ned for å unngå negative effekter på bunnsamfunn, burde vært beskrevet i rapporten.

Verdiskaping og samfunn

Under avsnittet om verdiskaping (s. 15) er det uklart hva som egentlig menes, når det sies at næringsaktiviteten i Norskehavet innenfor sektorene sjømat, petroleum, sjøfart og turisme bidrar med om lag 24 prosent av total nasjonal verdiskaping innenfor disse sektorene, og 19 prosent av total nasjonal sysselsetting. Betyr det at aktivitetene i Norskehavet bidrar med 24 prosent av samlet nasjonal verdiskaping fra norske havområder, mens prosentandelen som er angitt for sysselsetting gjelder andel av samlet nasjonal sysselsetting både innenfor de nevnte sektorene og annen landbasert sysselsetting? Tabellen s. 210 kan tyde på at sysselsettingsandelen også gjelder sysselsetting innen de nevnte sektorer, og ikke den samlede nasjonale sysselsettingen (alle sektorer).

2.2.9.12 Radioaktiv forurensning

Rapporten slår fast at «nivåene av radioaktiv forurensning i havvann, sedimenter og biota generelt er synkende». Imidlertid hevder rapporten i kapittel 2.2.9.12 (s. 47) at «Undersøkelser utelukker ikke forhøyede nivåer av radium i sedimenter på grunn av petroleumsvirksomhet, og dette kan gi grunnlag for videre undersøkelser».

Norsk olje og gass vil påpeke at det gjennomføres omfattende miljøovervåking av både havbunnsedimentene og i vannsøylen rundt norske petroleumsinnetninger, inkludert undersøkelser av radioaktivitet. Miljøovervåkingen påviser at effekter er knyttet til utslipp av partikler i det umiddelbare nærområdet til utslippene. Det er ikke påvist effekter som følge av utslipp av naturlig forekommende radioaktive forbindelser. Videre er det konkludert med at risikoen for omfattende langtidseffekter fra alle typer operasjonelle utslipp på populasjoner og økosystemer er betraktet som liten. Metoder, gjennomføring og resultater fra disse årlige undersøkelsene kvalitetssikres av Ekspertgruppen for miljøovervåking nedsatt av Miljødirektoratet.

På oppdrag fra Norsk olje og gass utarbeidet et av denne gruppens medlemmer en rapport (Hylland og Eriksen, 2013). Rapporten var basert på foreliggende materiale fra utslippskontroll og miljøovervåkingen som omhandlet radioaktivitet i produsert vann og mulige miljøeffekter: «*The project concluded that there is no evidence for the presence of increased concentrations of ^{226}Ra or ^{228}Ra , in sediments in the Norwegian Trench or for increased accumulation of ^{226}Ra in marine organisms of the North Sea due to produced water inputs of this isotope (or ^{228}Ra). With current knowledge of produced water composition, there will be insignificant additional ^{210}Po from this source present in seafood for human consumption and it is unlikely that the observed levels of ^{226}Ra in seawater or sediments in the North Sea, from natural sources or produced water, will cause effects in marine organisms*».

6.2.1 Konsekvenser av dagens aktiviteter i Norskehavet

Det hevdes (s. 142) at innsamling av seismiske data er påvist å kunne ha en negativ, lokal påvirkning på fiskelarver og hoppekreps med henvisning til to artikler; Booman et.al 1992 og Opstad et al. under utarbeidelse. Det brukes begrep som «på kort avstand fra» og «nær» den seismiske kilden uten at dette er presisert nærmere, men vi antar at det her omtales effekter på bestandsnivå og ikke på individnivå. Norsk olje og gass finner det påfallende at det benyttes data som er under utarbeidelse og foreløpig hverken er vurdert av fagfeller eller som industrien har hatt tilgang til. Videre mangler det også en referanse til de to publikasjonene Sætre & Ona, 1996 og Dalen et al. 1996 der sistnevnte oppsummerer risikoen for effekter på fiskelarver som følger: «*Følgelig er den seismikkskapte dødeligheten for disse artene og andre kommersielle arter i norske farvann så lav at den ikke er vurdert til å ha noen betydningsfull (signifikant) negativ effekt på rekrutteringen til bestandene*» (Dalen et al., 1996).

Formuleringene i fagrapporten kan oppfattes som feilaktige ut fra tilgjengelig materiale.

6.4.1 Konsekvenser ved dagens aktiviteter i havområdet

I dette kapitlet står det under petroleumsvirksomhet (s.152): «*Seismisk datainnsamling ble i 2008 vurdert å ha liten konsekvens på fisk. Det er i 2013 fremkommet mer kunnskap om denne problemstillingen. Torsk og hyse, som er bunnfisk, reagerte så markert at det ga midlertidig nedsatt fangst i det lokale fiskeriet (Løkkeborg et al. 2012). Ved både tidligere og nyere forsøk (fregattsonar og sild (Peña et al. 2013)) er det imidlertid ikke sett lokale reaksjoner i en pelagisk art som sild (Slotte et al. 2004). All seismisk påvirkning på fisk og stimuli som fører til endret adferd må forstås i sin rette sammenheng, dvs. med hensyn på ulike arter, livsstadium, topograf og årstid/season. Det er derfor dokumentert lokal og tidsbegrenset påvirkning på enkeltbestander av bunnfisk. Generelt er kunnskapsgrunnlaget lite på dette området. Det som er beskrevet om bunnfisk her er basert på undersøkelser av fiskeriene, dvs nedgang i fangst. Ut i fra føre-var prinsippet regnes alle fiskearter som særlig sårbare i gyteperioden, og det er derfor ofte innført restriksjoner på seismisk datainnsamling i gyteperioder. For forvaltningsplanområdet er konsekvensen fortsatt vurdert som liten.*»

Avsnittet over innleder med å henvise til vurderingen i 2008 om konsekvenser på fisk og nye data etter dette. Norsk olje og gass er ikke kjent med at det er fremkommet nye

data siden 2008 som tilsier at lyd fra kilder som brukes ved innsamling av seismiske data har effekter på fiskebestander (referansen som benyttes er for øvrig fra 2012 og ikke 2013). Alle referanser og videre beskrivelse i teksten omhandler ikke effekter på fisk og bestander, men mulige effekter på fiskerier. Referansen til Løkkeborg et al. 2012 er feil i forhold til effekter på fisk, dette var ett studium på fiskbarheten til ulike fiskeslag og dermed en effekt på fiskeriene. Torsk var ikke en del av studiet, men det ble påvist endringer i fangst (både økning og reduksjon) av andre fiskeslag i undersøkelsesperioden. Både denne referansen og de øvrige er mer relevant for neste avsnitt som omhandler fiskeri. Referansene om sild omhandler ingen atferdsendring eller atferdsendring av relativt kort varighet.

6.5.1 Konsekvenser ved dagens aktiviteter i havområdet

På side 158 i rapporten er det gitt en beskrivelse av mulige effekter av seismikk på sjøfugl. Dette er udokumenterte og ubegrunnede betraktninger om indirekte effekter på sjøfugl som følge av seismikk og mulig bortskremming av fisk og næringsemner fra sjøfuglers beiteområder under seismiske undersøkelser i nærheten av store sjøfuglkolonier. Norsk olje og gass er ikke kjent med at det foreligger enkelt-observasjoner eller vitenskapelige undersøkelser som kan underbygge dette. I en rapport som skal fungere som et faginnspill for forvaltningsplanene, burde denne typen betraktninger og spekulasjoner vært utelatt.

6.6.1 Konsekvenser ved dagens aktiviteter i havområdet

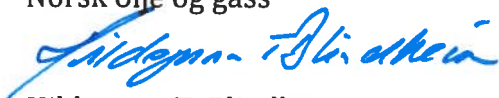
På side 167 under skipstrafikk, er det nevnt at det i Skottland har vært problemstillinger knyttet til skader på sel som man antar skyldes nærkontakt med skipspropeller, og at dette sannsynligvis er snakk om såkalte Azimut thruster som særlig benyttes i offshoreaktiviteter på fartøy med dynamisk posisjonering. Det sies at det er satt i gang undersøkelser som skal gi et bedre grunnlag for å vurdere om dette kan være et problem langs norskekysten.

Rapporten har rett i at det ble spekulert om såkalte «cork screw injuries» på sel skyltes kontakt med propeller, men det foreligger nå en rekke artikler publisert i vitenskapelige tidsskrifter med fagfelle vurdering som konkluderer at dette er et høyst naturlig fenomen og skyldes angrep/predasjon på steinkobbe av havert. Dette burde vært fanget opp i denne rapporten.

Oppsummering

Norsk olje og gass er positive til sammenfattende rapporter og studier som kan bidra til å avdekke effekter av de ulike næringenes aktivitet i havområdet. Det må imidlertid understrekes at slike sammenstillinger må bestrebe å gi en helhetlig og likeverdig framstilling.

Med vennlig hilsen
Norsk olje og gass

Hildegunn T. Blindheim
Direktør, klima og miljø